

СТАНОВИЩЕ

Върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен "доктор" по: област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.8 Икономика, научната специалност Организация и управление

Автор на дисертационния труд: Гъино Соко Шкрийелъ , докторант (задочен) към катедра „Икономика“ при Аграрен университет, гр. Пловдив

Рецензент: проф. д-р Катерина Ангелевска-Найдеска, Македонски университет Скопие, Социални, стопански и правни науки определена за член на научното жури със заповед № РД-16-957 / 24.10.2018год. от Ректора на АУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Гъино Соко Шкрийелъ е роден на 08 март 1973г. в гр. Скопие, Република Македония. Той е получил магистърска степен, специалност мениджмънт при митница в Университет Битола, Македония.

2. Актуалност на проблема.

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като митата и митническата политика, като елемент на фискалната политика, са били считани за важен инструмент за защита на местното производство от

считани за важен инструмент за защита на местното производство от чуждестранна конкуренция, по-рано много повече, отколкото днес, при условия на глобална икономика. Прилагането на такава защитна политика обаче прави международната търговия по-малко свободна. Тази защита е по-малко използвана в международната търговия показват и данните за участието на митото в общите приходи на бюджета на Европейския съюз и брутния вътрешен продукт на държавите-членки. Според тези данни, митата в съвременния свят губят фискалната си сила, особено заради процеса на глобализация във външната търговия и либерализацията на световния пазар.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и се отнася до установяване на прилагането на митнически процедури с икономически ефект при търговията с аграрни продукти е особено важно и тяхното използване трябва да се увеличи, като същевременно се намалят нетарифните мерки и се опростят външнотърговските операции на компаниите, в посока подобряване на тяхната конкурентоспособност и ефективност, което пък се отразява положително се върху общата фискална политика.

В изследването са използвани подходящи методи за анализ, които коректно са подбрани и приложени. При изследване на проблематиката са използвани методи за ретроспективен анализ, ситуационен анализ и сравнителен анализ.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Докторантът е използвал широка гама от средства за онагледяване и обобщаване на получените резултати в таблици, графики и схеми, които му

позволяват коректно да систематизира и обективно да представи получените резултати.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

При работата си по дисертацията, докторантът е проучил основна част от съвременната специализирана научна литература във връзка с теорията на фискалната политика и възможностите му за прилагане в сферата на митата. Коментирани са и са представени мнения на известни автори, като на тяхна база е формирано авторовото разбиране по изследвания проблем.

Докторантът дефинира и коректно използва термините. Гъино Шкрийелъ успешно обобщава състоянието и проблемите на страните. Това му дава възможност да формулира конкретни изводи за функционирането на пазара и икономията и да се структурира работещ подход за неговото развитие.

6. Приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд “ФИСКАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА МИТНИЧЕСКИТЕ ПРОЦЕДУРИ В ТЪРГОВИЯТА С АГРАРНИ ПРОДУКТИ” съдържа следните по-съществени приноси идеи и решения.

Научни приноси

1. На базата на теоретични и емпирични изследвания е обосновано, че митническите процедури с икономическо въздействие са необходими за гладкото развитие на икономиката в страните от региона и тяхната конкурентоспособност в световната търговия,

2. На базата на изследваните данни и параметри е отбелязана необходимостта от увеличаване на регионалното сътрудничество между страните от региона, намаляване на нетарифните мерки и сроковете за

преминаване на митническите граници, както и едновременното опростяване на външнотърговските операции на компаниите.

3. Оценено е, че чрез просто намаляване на митническата ставка, се увеличава вносът на стоки в страната, както и дефицитът в международната търговия, расте разликата в платежния баланс и се оказва отрицателно влияние върху вътрешното производство, само при условие, че размерът на митата е по-нисък от общите производствени разходи за същите стоки на вътрешния пазар, включително транспортните разходи. Ако такъв вид стоки не се произвеждат в страната, няма опасност от отрицателно въздействие, с изключение на платежния баланс и търговията.

4. Доказана е незадължителността на зависимостта на икономическия растеж на страните от региона от увеличаване на фискалните приходи, в частност на митата.

Научно-приложни приноси

1. Обоснована е необходимостта от обединяване и асоциирано поетапно участие на производители от страните в региона при производството на преработени селскостопански продукти, които да бъдат привлекателни за чуждестранните пазари.

2. Мотивирана е необходимостта от единен митнически контрол на граничните пунктове, което ще намали времето за изчакване и ще засили търговията и едновременната либерализация на същите, както и взаимно признаване на документацията за анализи и сертификати между страните от региона.

3. Аргументирано е схващането, че митническите процедури с икономическо въздействие, особено усъвършенстването, са бъдещето на производителите в страните от региона, като е изведена

необходимостта от опростяване на тяхното прилагане в практическата работа в съчетание с подходящи мерки за противодействие на измамните.

7. Критични бележки и въпроси.

Въпреки труда изобулива с много положителни неща, но трябва да заявя, че има някои критични забележки, които искам да му отбележа на кандидата, но с това не намалява неговата научна стойност.

1. Някои технически недостатъци, наблюдавани в документа, ще изискват кандидатът да подготви и редактира устройствата, така че трудът да може да получи по-добра техническа структура

2. Някои забележки възникват и в правилния превод от македонски на български, който също трябва да бъде разгледан от кандидата за окончателния вариант

3. Кандидатът да обясни дали митническите процедури могат да улеснят търговията със селскостопански продукти на държави-членки на ЕС, като България и Западните Балкани, където Македония е по подходящ начин.

8. Публикувани статии и цитирания.

По темата на дисертацията докторантът е публикувал пет статии, което е изискуемия минимум за придобиване на образователно-квалификационната степен доктор. Докторантът има участия в международни конференции и е изнасял доклади по проблеми свързани с темата на дисертационния труд.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Гъино Соко Шкрийелъ** образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност
Организация и управление

Дата:

РЕЦЕНЗЕНТ:

проф.д-р Катерина Ангелевска-Найдеска

(.....)